

JAK VYTVOŘIT PĚKNÝ TRVALKOVÝ ZÁHON

Ing. Tereza Antošová

Klánovické zahrady, 10.06.2023

Perenniculum

Vyhledávání

Sortiment trvalek

Inspirace ▾

Užitečné informace ▾

Kontakt

Domovská stránka > Vyhledávání

Vyhledat trvalky podle názvu

Napište české nebo latinské jméno trvalky

Vyhledat

Vyhledat trvalky podle specifických kritérií

Požadavky na slunce

Slunce

Polostín

Stín

Nároky na půdní vlhkost

Suchá

Svěží

Vlhká

Vodní plochy a jejich okraje

Výška trvalky v květu

0

cm

300

cm

Šířka trsu trvalky

Barva květu

Stanovištní okruhy

- G** Les
- GR** Okraj lesa
- FR** Otevřené plochy
- FS** Skalní stepi
- SF** Skalní štěrbiny
- M** Kamenité rohože
- A** Alpinum
- B** Záhon
- WR** Okraje vodních ploch
- W** Vodní plochy

Nevíte si rady s výběrem? Zkuste
naše typy:

TRVALKY NA SLUNCE

TRVALKY DO STINU

TRVALKA SEZONY 2018

Trvalkový záhon

- » kreativní aktivita
- » srdce zahradničení
- » umění

Funkční vs. estetické prvky

- » trávničky, živé ploty, produkční plochy
- » trvalkový záhon

- » primární a sekundární funkce

Kde a jak začít?

1. Stanovištní podmínky
 - » půda
 - » klima
2. Pozice a proporce / tvar
3. Co od záhonu očekávám?
4. Styl - okolí
5. Barva a struktura
6. Hlavní období kvetení

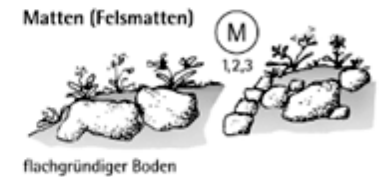
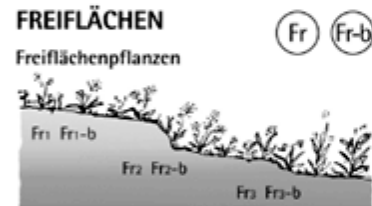
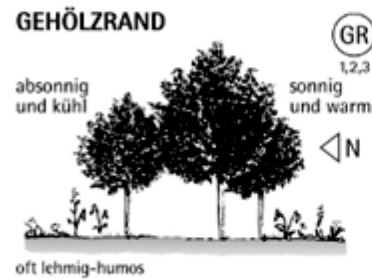
I. Stanovištní podmínky

- » stanovištní okruhy (J. Sieber)
- » klima
- » půda

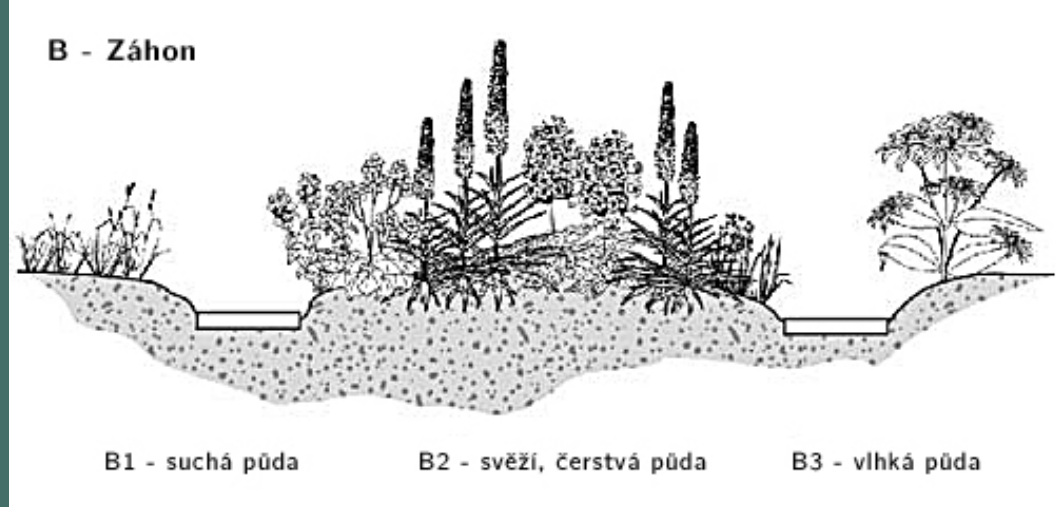
Stanovištní okruhy (něm. Lebensbereiche)

- » kategorizace trvalek podle jejich nároků na půdu, vlhkost a světelné podmínky
- » Prof. Dr. Josef Sieber
- » záhon - samostatné stanoviště
- » další častá stanoviště pro záhon: okraj lesa, volné plochy, stanoviště se základy kamenů a okraje vodních ploch

Stanoviště Záhon (B)

- » vysoký obsah živin a humusu v půdě (přihnojování, kompostem)
- » půda často kyprá díky kultivaci
- » *Paeonia*, *Delphinium*, *Aster*, *Phlox paniculata*, *Papaver orientale*

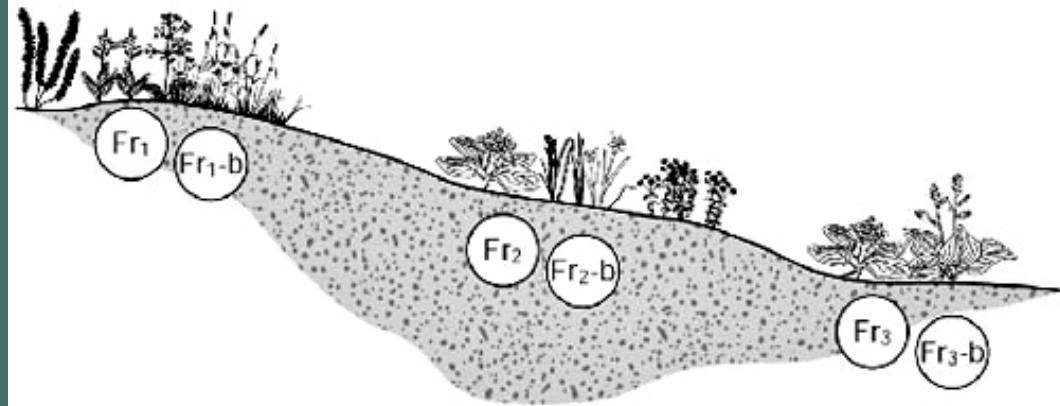

trvalkový záhon, Bosvigo, Anglie

Stanoviště Otevřené plochy (Fr)

- » na plném slunci
- » volné, nechráněné
- » mnoho podob dle vláhových poměrů: vřesoviště, stepní a prérijní společenstva, luční společenstva, zamokřené plochy

FR - Otevřené plochy

FR1 - suchá půda

FR2 - svěží, čerstvá půda

FR3 - vlhká půda

Hauser&Wirth, Piet Oudolf, Anglie

Další stanoviště

Skalní step (FS)

- » štěrk či skalních drt' -
dobře propustné půdy
- » *Festuca*, *Eryngium*,
Lavandula, *Thymus*

Okraj lesa (GR)

- » kořenová konkurence,
stín, boj o vodu

Les (G)

- » hajničky, jarní
eferemoidy

Půda

- » všichni si přejí živnou černozem s drobivou strukturou
- » ale kdo to má?
- » není jen jedna dobrá! (N. Kingsbury)
- » dobrá půda = široká škála rostlin
- » ne dokonalá půda = výběr rostlin dle převládajících podmínek

Obtížné situace

- » těžce jílovité podloží
- » hustý kořenový systém
- » znečištěná a „zabordelená“

Vylepšení

- » listovka,
kompost, hnůj
- » struktura půdy
- » živiny

- » opakovaně ve formě mulče
- » hnůj dobře zetlelý (kompostovaný)

2. Pozice a proporce/tvar

- » částečně vyplyne ze stanovištních podmínek - stín/slunce
- » velikost prostoru většinou určí velikost záhonu (proporce)
- » existují výjimky - malá zahrada, kde nechceme trávník - jeden velký záhon
- » záhon umístit tak, aby byl vidět (z okna domu, z terasy...)

Tradičně

- » pohled na záhon z jednoho úlu
- » pozorovat z určité vzdálenosti

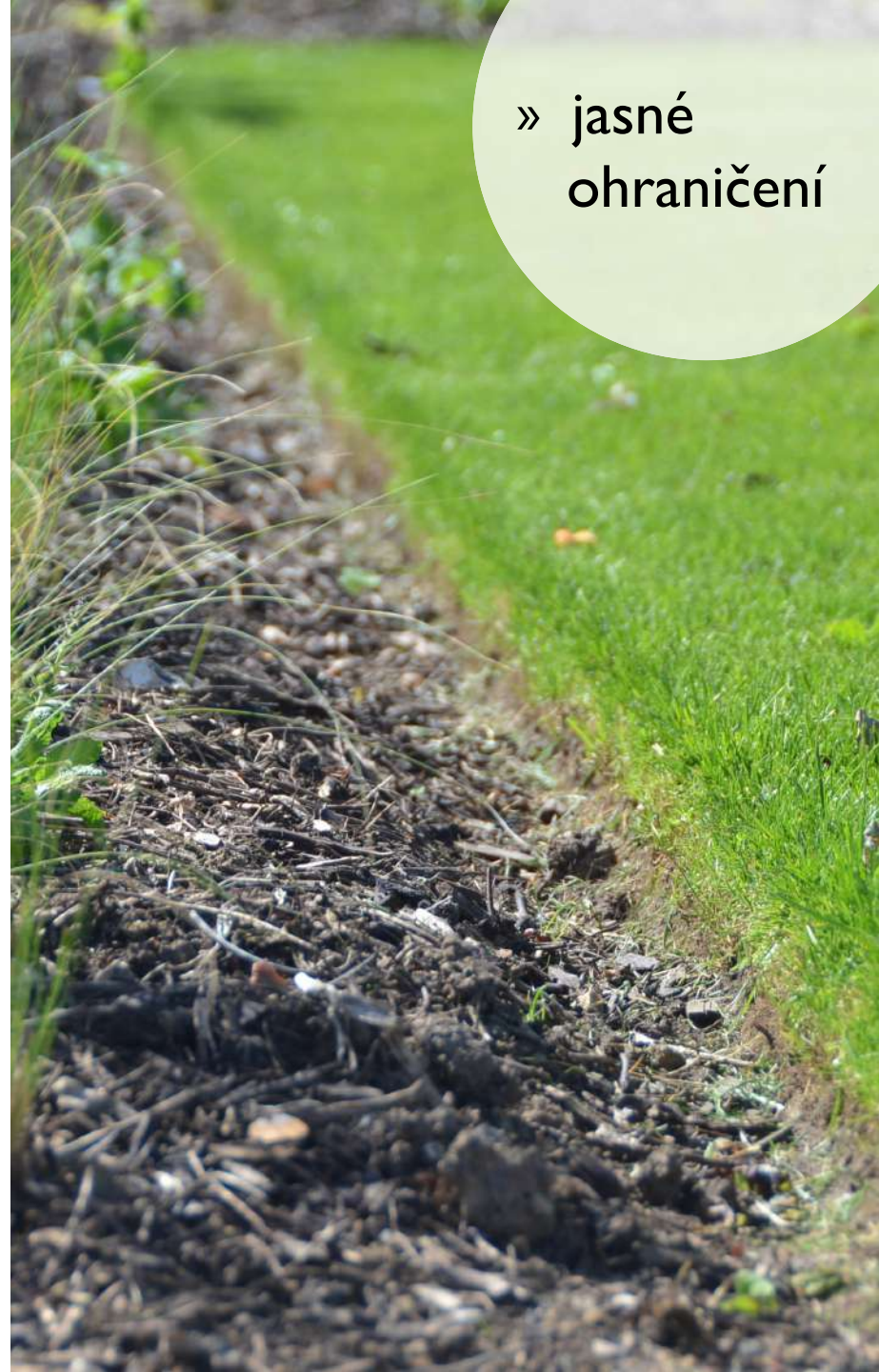
» výšková
gradace

Ostrůvek

- » nabízí pohledy z více stran
- » pozadím se stávají vzdálené stromy
- » vhodný pro trávy a robustní trvalky

» jasné
ohraničení

Nové přístupy

- » člověk je součástí záhonu
- » různé úhly pohledů (i zevnitř ven!)

Piet Oudolf, Scampston Hall, Anglie

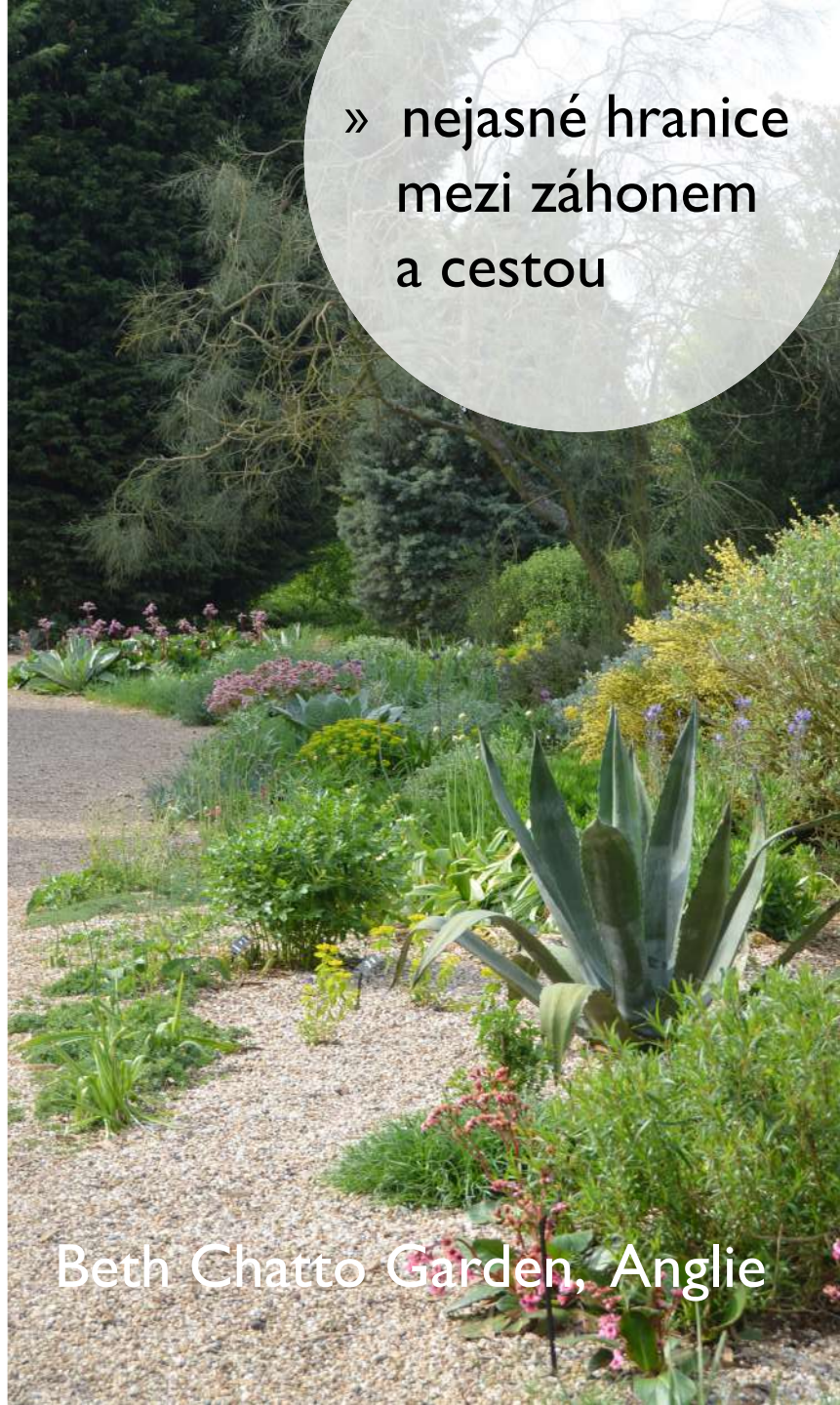
Piet Oudolf, Bury Court, Anglie

Weihenstephan, Německo

J. Hitchmough, RHS Wisley Anglie

» nejasné hranice
mezi záhonem
a cestou

Beth Chatto Garden, Anglie

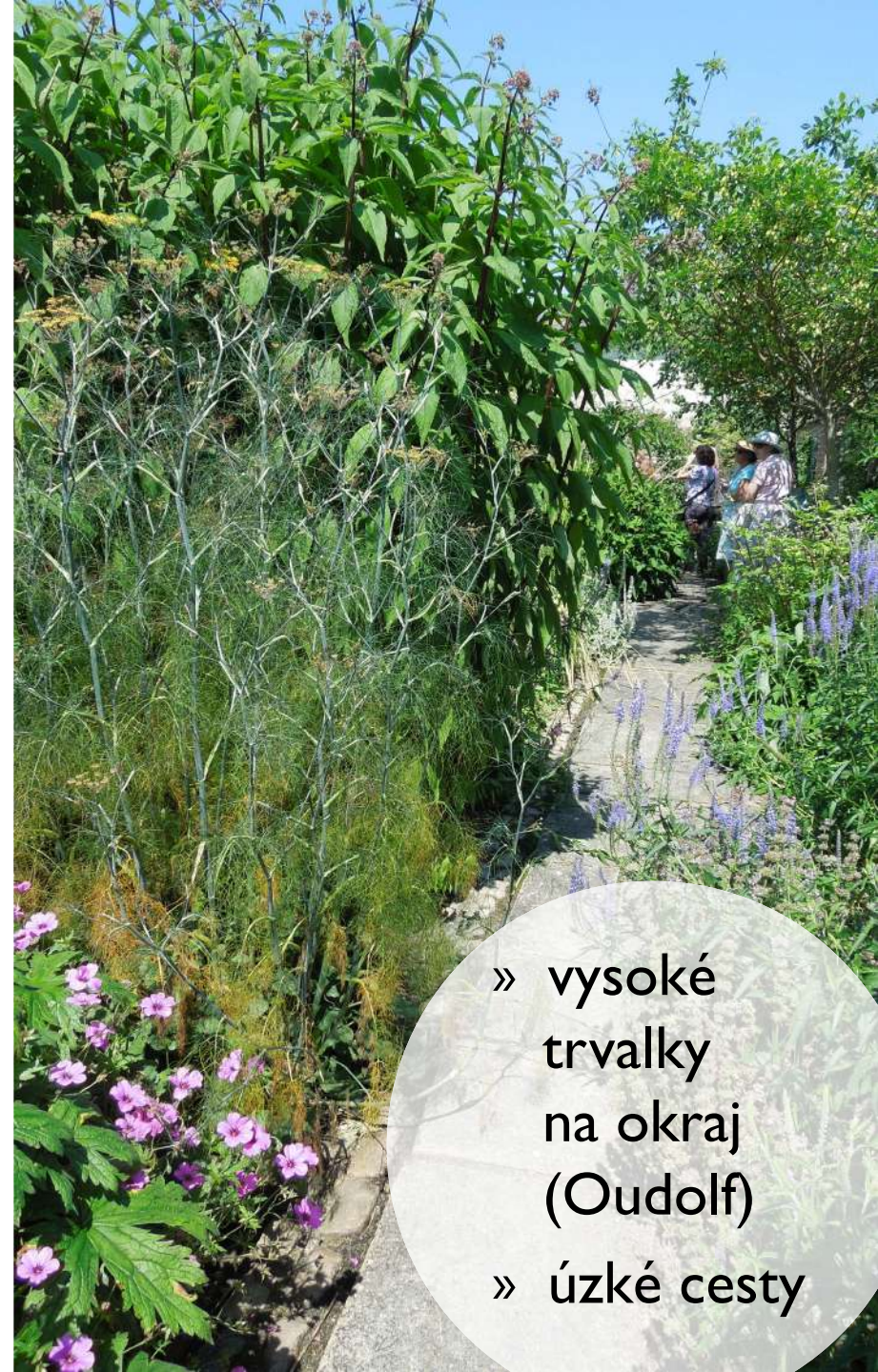

Weihenstephan, Německo

- » vnitřní dynamika
- » vertikály - dramatické
- » opakování

Piet Oudolf, Bury Court, Anglie

- » vysoké trvalky na okraj (Oudolf)
- » úzké cesty

3. Co od záhonu očekávám?

- » hlavní estetický prvek
- » výplň složitého prostoru (pruh mezi cestou a zdí, roh mezi dvěma zdmi...)
- » pohledová clona (u terasy, na hranici pozemku...)
- » chci přes něj koukat do zahrady (nízké rostl.)
- » vonný, užitkový, pro včely...

» vyplnění
zbytkových
míst

- » odclonění hranice pozemku
- » volný přechod do krajiny

4. Styl (okolí)

různé styly:

- » mediteránní záhon
- » venkovské rabato
- » vonný záhon
- » záhon s růžemi a spousta dalších...

- » styl může být dán okolím (výhledy do krajiny, záhon před administrativní budovou...)

- » venkovský
- » více druhů a barev

- » středozevní druhy rostl.
- » šedé listy

- » minimalistický design
- » méně druhů

- » střihané formy
- » omezená barevná škála

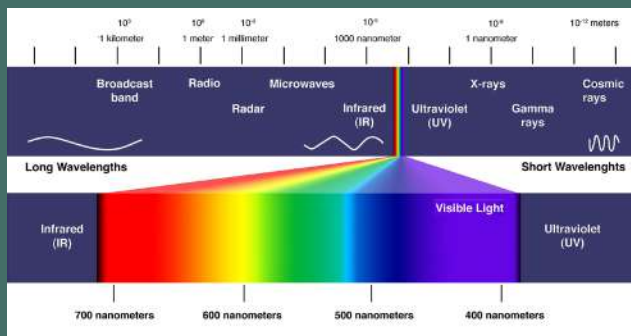
5. Barva a struktura

- » jednobarevné (celoročně × sezónně)
- » dvě barvy (harmonie × kontrast)
- » teplé × studené barvy
- » pastelové barvy

Barevné spektrum

- » jeden z nástrojů kategorizace barev
- » škála barev seřazených podle vlnových délek
- » často odvozujeme barvy teplé a studené

Teplé barvy

- » červená, oranžová, žlutá a odstíny
- » živost, vzrušení, bezprostřednost

- » barvy vrcholného léta
- » *Kniphofie, Achillea, Helenium, Rudbeckia*

Studené barvy

- » modrá, zelená (?)
- » navozují pocit vzdálenosti
- » zelená je v zahradě všudypřítomná - neutrální

-
- » čistá modrá je poměrně vzácná
 - » nejčastější v druhé polovině jara
 - » *Brunnera*, *Myosotis*, *Anchusa*, *Muscari*...

Sladké barvy

- » různé odstíny růžové, lososové, meruňkové a podobné
- » barvy především začátku léta

- » velmi častá barva u květů rostlin
- » velmi jednoduše se kombinují
- » když se to přežene, vznikne příliš sladký, beztvaryý dojem

Temné barvy

- » odstíny barev s příměsí černé
- » neobvyklé u květů - přitahují pozornost
- » mají hloubku a tajemnost

- » často purpurové listy (*Cimicifuga* skup. *Atropurpurea*, *Sedum* Purple Emperor)
- » tmavé barvy spolu navzájem méně kontrastují (lépe se kombinují)

Zemité barvy

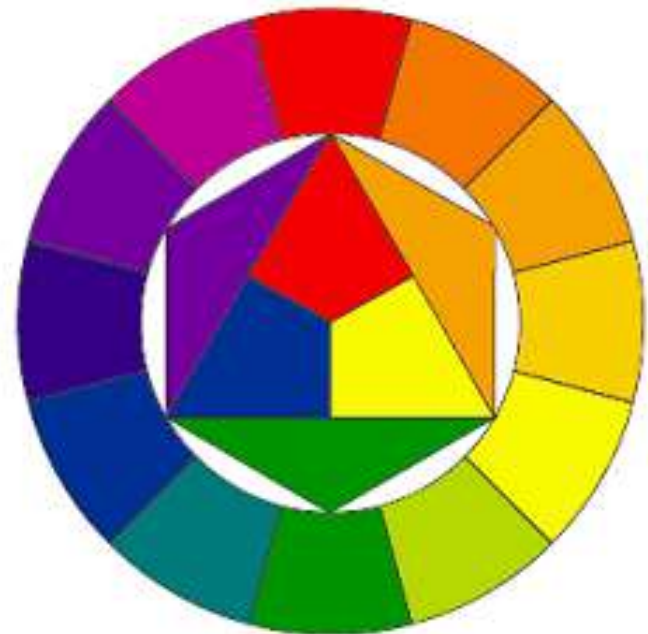
- » hnědá je také barva
- » hnědá a její odstíny jsou v zahradě všudypřítomné

-
- » vychází do popředí zejména na podzim
 - » jen málo květů má ryze hnědou barvu
 - » usychající květy a plody trvalek, okrasné trávy

Barevný kruh

- » druhý ze zásadních barevných nástrojů
- » navíc slouží i k popsání vztahů a kombinací barev
- » nejčastěji z něj odvozujeme barvy primární, sekundární a terciální

Primární barvy

- » žlutá - červená - modrá
- » jasné, čisté barvy
- » velmi silné v kompozici
- » strhávají pozornost
- » nejobtížněji se kombinují s ostatními (kontrastní)

Sekundární barvy a jejich kombinace

- » oranžová - fialová - zelená
- » velmi dobře se kombinují s protilehlou primární barvou (Rosemary Verey)
- » modrá s oranžovou nebo žlutá s fialovou - kontrast
- » slabší kontrast - dvě sekundární barvy (oranžová a fialová)

» *Geum Totally Tangerine, Salvia Caradonna a Aquilegia Blue Barlow*

modro žlutá partie, Bosvigo, Cornwall, UK

modro žlutý záhon, konec října, Great Chalfield Manor, Wiltshire, UK

Terciální barvy

- » také doplňkové
- » kombinují se velmi dobře s ostatními (nekontrastují tolik)
- » je třeba dát pozor na kombinace různých barev od stejné primární barvy (teplá a studená červená)

Jedna barva

- » zábavné - vynikne struktura (musí být dobrá)
- » nebezpečí nudy

A lush garden scene featuring a variety of flowers. In the foreground, there are bright yellow flowers, possibly chrysanthemums, and tall, spiky purple flowers. The background is filled with more yellow and purple blooms, creating a dense and colorful display. The overall atmosphere is bright and cheerful.

Dvě barvy Kontrast

- » pocit živosti, napětí, akce
- » dodává rytmus, opakování
- » velmi často modro-žlutá
- » nesmí se to přehnat
(i mysl potřebuje
odpočinek)

Dvě barvy Harmonie

- » barvy sousedící v kruhu
- » pocit uvolnění,
odpočinku, klidu
- » moc harmonie, může
nudit
- » př. fialová, růžová a
karmínová

Kombinace barev a struktur

- » New perennial wave
(Nová trvalková vlna,
Dutch wave)
- » důraz na kombinace
struktur více než barev
(Oudolf)

Stejná struktura jiná barva

- » *Eryngium zabelii*
- » *Eryngium giganteum*
- » *Astrantia Claret*

Stejná barva
jiná struktura

- » *Echinops Veitch's Blue*
- » *Agastache Blue Fortune*

Hodně struktury

- » působí exoticky, tropicky
- » není vhodné na venkov

Málo struktury

» *více přírodní, hodně barev - efekt louky*

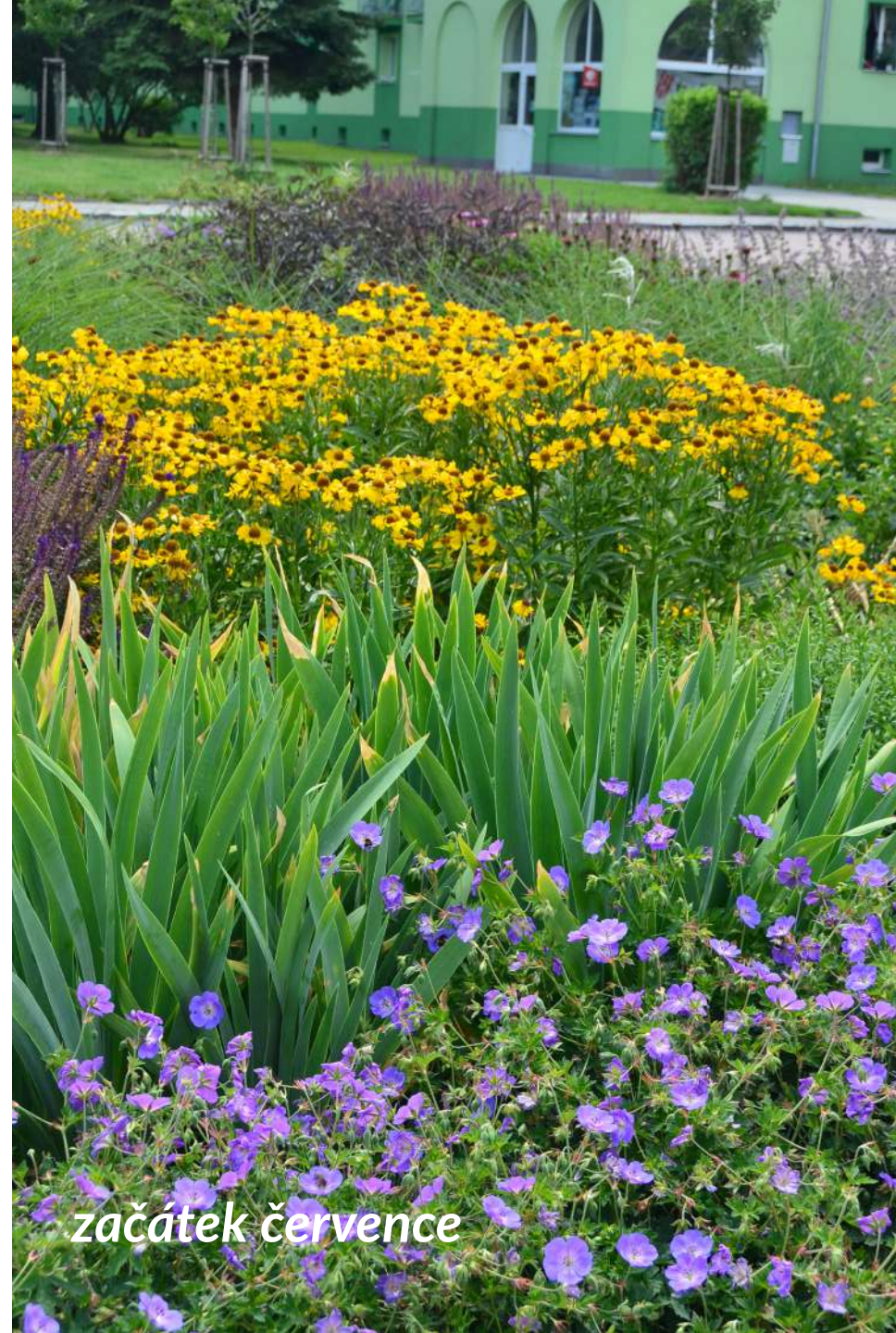
6. Hlavní období kvetení

- » celosezónní - na významných místech (u vchodu, u terasy...)
- » v průběhu lze měnit barevné kompozice nebo jen jedna
- » pro každé období vybrat spolehlivý druh
- » celoroční efekt - často znamená stálezelené druhy - může být nuda - přidat proměnlivý element

konec května

začátek července

- » jedna sezóna, která stojí za to
- » např. stinná záhon s jarním aspektem
- » nebo dle užívání: letní chalupa, u škol jen jaro a podzim (léto není tolik důležité)
- » listy! mají větší potenciál - vydrží déle než květy

Realizace

- » příprava půdy - zkypření, spíš nehnojit - plevele
- » není třeba dosáhnout ideálu - stačí přizpůsobit výběr rostlin
- » důkladně vyplet (chemicky, organicky)
- » rozvolnit kořenový bal při výsadbě a půdu kolem balu udusat (vzduchové kapsy)

DĚKUJI ZA POZORNOST

